

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ голови правління

ПАТ «Донбасенерго»

01 _____ 11 _____ 2019 № 145 _____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ
ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО»
П-1.00-30**

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 2 з 10

ЗМІСТ

1. ПРИЗНАЧЕННЯ Й ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ	3
2. ТЕРМІНИ Й ВИЗНАЧЕННЯ.....	3
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБґРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ	4
3.1 Етапи обґрунтування інвестицій	4
3.2 Принципи оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту	6
3.3 Параметри (критерії) економічної ефективності проекту	7
3.4 Оцінка необхідності реалізації проекту і його здійсненності	8
4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	9
5. ХРОНОЛОГІЯ ЗМІН.....	10

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від 01 11 2019 № 145	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 3 з 10

1. ПРИЗНАЧЕННЯ Й ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго» (далі - Положення) встановлює єдиний порядок підготовки, погодження й затвердження обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго» (далі - Товариство).

Це Положення встановлює:

- загальний підхід до обґрунтування інвестиційних проектів;
- принципи оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту;
- критерії економічної ефективності інвестиційних проектів і порядок їх розрахунку.

2. ТЕРМІНИ Й ВИЗНАЧЕННЯ

Альтернативи (варіанти) реалізації інвестиційного проекту – можливі шляхи вирішення завдань. Альтернативи можуть відрізнятися одна від одної строками реалізації, складом інвестицій, технічним, технологічними, виробничими параметрами тощо.

Розгляд альтернатив є обов'язковим при обґрунтуванні інвестиційних проектів. Кількість і якість опрацювання альтернатив є одним з критеріїв оцінки якості обґрунтування проекту, що в свою чергу впливає на якість прийняття рішення.

Альтернативи вважаються різними, якщо вони відрізняються строком реалізації й/або об'ємом інвестицій і/або складом інвестицій.

Економічний ефект – це результат реалізації інвестиційного проекту, вимірюваний різницею між грошовими доходами від реалізації інвестиційного проекту й грошовими витратами на його здійснення.

Економічний ефект може бути як позитивним, так і негативним, а також відноситися як до проекту в цілому, так і до окремих результатів проекту.

Інвестиційний модуль – інвестиція, яку можна проаналізувати окремо в рамках інвестиційного проекту й на основі цього визначитися з її доцільністю.

Інвестиційний проект – комплекс взаємопов'язаних заходів, визначених у часі й обмежених бюджетом, зі створення, придбання, зміни, ліквідації або продажу активів з метою вирішення конкретних бізнес-завдань. Інвестиційний проект складається з одного й більше інвестиційних модулів, згрупованих за організаційними й цільовими ознаками.

Картка інвестиційної пропозиції – документ обліку, опису й представлення на розгляд інвестиційного комітету інвестиційних витрат. Також картка служить для опису обґрунтування економічної доцільності інвестиційних витрат і якість опрацювання варіантів проекту.

Межі проекту – це умовний поділ між тим, що входить в проект, і тим, що не входить, а під (тимчасовим) горизонтом проекту розуміють тривалість врахування впливу дій в рамках технічної й економічної оцінки.

Область інвестиційного проекту – під областю інвестиційного проекту розуміються як дії, пропонувані до реалізації в рамках інвестиційного проекту або розглянуті в рамках аналізу альтернатив реалізації проекту, так і обмежена за часом сфера застосування/ впливу цих дій (підприємства, підрозділу, ділянки виробництва тощо).

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 4 з 10

Поточна ситуація – під поточною ситуацією розуміється як стан справ на поточний момент, так і перспектива розвитку ситуації в разі, якщо не будуть зроблені будь-які дії, наприклад, здійснення інвестицій.

Розуміння поточної ситуації необхідно, тому що в більшості випадків вона використовується при розгляді альтернатив реалізації інвестиційного проекту.

Опис поточної ситуації має продемонструвати наявність проблеми, яку пропонується вирішити.

Аналіз поточної ситуації проводиться в контексті або спільно з вирішуваною проблемою, тобто масштаби розгляду поточної ситуації й проблеми повинні бути порівнянні один з одним.

Розгляд поточної ситуації може відбуватися кілька разів, наприклад, коли розглянута проблема була розширена або змінена в результаті розгляду альтернатив вирішення цієї проблеми.

Результати (наслідки, ефекти) інвестицій – це всілякі наслідки, що виникають у разі реалізації інвестицій.

Розв'язувана проблема (мета інвестицій) – це негативні наслідки, яких можна уникнути, якщо зробити певні дії, наприклад, здійснити інвестиції. Оскільки мета здійснення інвестицій – це вирішити проблему, то поняття мета інвестицій і розв'язувана проблема є взаємозамінними.

Спосіб вирішення проблеми – це дії, спрямовані на усунення негативних наслідків.

Опис способу повинен містити як сам спосіб, так і розвиток ситуації в разі прийняття позитивного рішення за пропонованим способом

Опис способу вирішення може бути як детальним, наприклад, із зазначенням об'єктів будівництва або моделей обладнання, так і загальним.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

3.1 Етапи обґрунтування інвестицій

3.1.1 Формулювання задачі

Обґрунтування інвестиційного проекту починається з генерації інвестиційної ідеї або потреби в інвестиціях з формулюванням задачі, що має на увазі аналіз і детальний опис поточної ситуації, вирішуваної проблеми, і способи вирішення проблеми. Наступним кроком є визначення області (межі) проекту.

Формулювання задачі на початковому етапі є обов'язковою. Результати формулювання задачі повинні бути внесені до картки інвестиційної пропозиції, або зафіксовані в окремому документі на підготовчих етапах з обґрунтування. В ході обґрунтування розуміння розв'язуваної проблеми може змінитися. В цьому випадку необхідно сформулювати задачі ще раз.

3.1.2 Розробка альтернатив

Метою розробки альтернатив є пошук найкращого варіанту вирішення задачі. У якості альтернатив розглядаються технічно можливі способи реалізації проекту. Після розробки

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 5 з 10

альтернатив уточнюються області (межі) проекту. Додатково, для кожної альтернативи визначаються економічні ефекти й список необхідних інвестицій. Якість опрацювання альтернатив є показником якісного обґрунтування інвестицій.

Результатом перших двох етапів, формулювання задачі й вибору альтернатив, є відповіді на наступні питання:

- яку проблему ми хочемо вирішити в рамках даного інвестиційного проекту? Відповіддю на це питання є формулювання поточної ситуації й розв'язуваної проблеми;

- як ми можемо вирішити цю проблему? Відповіддю на це питання є опис альтернатив реалізації проекту, включаючи опис основного варіанту;

- які будуть наслідки й результати, якщо ми виберемо той чи інший спосіб вирішення проблеми? Відповідями на це питання будуть ефекти (результати, економічні, виробничі й т.п.), що виникають в тому чи іншому варіанті реалізації проекту, в тому числі необхідні інвестиції;

- Що ми включаємо в інвестиційний проект, і які припущення при цьому робимо? Відповідями на це питання будуть: інвестиції, які обґрунтовуються в проекті, і за якими буде прийматися рішення; ділянки й/або етапи виробництва, що розглядаються в проекті, включаючи засоби виробництва, вироблену продукцію; список економічних ефектів, що враховуються в проекті й, можливо, спосіб їх обліку; припущення про зовнішні по відношенню до проекту фактори. Під зовнішніми по відношенню до проекту факторами розуміються чинники, що впливають на результати проекту, але не контрольовані в рамках проекту.

3.1.3 Оцінка економічної ефективності інвестиційного проекту

Після формулювання задачі й розробки альтернатив проводиться оцінка економічної ефективності кожної з альтернатив. Оцінка економічної ефективності проводиться відповідно до принципів оцінки економічної ефективності інвестицій. Дотримання принципів є обов'язковим.

При оцінці застосовується наступна послідовність дій:

- оцінка грошових потоків, пов'язаних з економічними ефектами;
- розрахунок параметрів економічної ефективності;
- оцінка необхідності проекту і його здійсненності;

Для проектів, що за цільовим призначенням відносяться до інвестицій «виконання зовнішніх вимог», оцінка економічної ефективності не потрібна.

3.1.4 Представлення результатів

Основним засобом представлення результатів обґрунтування є картка інвестиційної пропозиції, яка є обов'язковим для заповнення документом для проектів категорії «середній», «великий» за наступними видами інвестиційних витрат:

- капітальне будівництво;
- придбання машин і обладнання;
- придбання (створення) нематеріальних активів.

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 6 з 10

При поданні результатів обґрунтування для розгляду на інвестиційному комітеті необхідно приділяти особливу увагу розкриттю в описі проекту наступних питань:

- Мета винесення проекту на розгляд інвестиційного комітету, тобто яке рішення потрібно прийняти?:

- ✓ направити проект на детальне опрацювання з виділенням необхідного фінансування;
- ✓ погодити проект до реалізації й затвердити розмір інвестицій;
- ✓ прийняти відкоригований план реалізації проекту й відкоригований розмір інвестицій.

- Подані альтернативи реалізації проекту. Ці альтернативи або їх комбінації будуть також можливими варіантами рішення, яке прийме інвестиційний комітет. Тому альтернативи повинні бути:

- ✓ такими, що можливо реалізувати – на той випадок, якщо інвестиційний комітет вибере цю альтернативу;
- ✓ повними – тобто охоплювати весь спектр можливих рішень.

- Обмеження, при яких розглядалися альтернативи реалізації проекту. В якості обмежень можуть виступати:

- ✓ раніше прийняті рішення інвестиційного комітету;
- ✓ інші прийняті рішення, наприклад, затверджена виробнича програма;
- ✓ самостійно визначені обмеження. У цих випадках інвестиційний комітет може відправити проект на доопрацювання, тому обмеження краще узгоджувати заздалегідь;
- ✓ зовнішні вимоги державних органів контролю.

- Інвестиції для затвердження на інвестиційному комітеті:

- ✓ При рішенні про реалізацію проекту під інвестиціями розуміються витрати необхідні для виведення проекту на проектну потужність і переходу проекту з інвестиційного етапу на експлуатаційний етап. Інвестиції на експлуатаційному етапі (наприклад, заміна обладнання, що вибуває з ладу), хоч і є інвестиціями самі по собі, але питання про їх здійсненні не розглядається на даному етапі. Тому необхідно чітко розділяти інвестиції, за якими приймається рішення, і загальні інвестиції, які планується здійснити за термін життя проекту або за розглянутий горизонт проекту;

✓ при вирішенні про детальне опрацювання проекту під інвестиціями, за якими приймається рішення, розуміються інвестиції, необхідні для проведення цього детального опрацювання;

✓ при вирішенні про коригування проекту під інвестиціями, за якими приймається рішення, розуміються відкориговані інвестиції.

3.2 Принципи оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту

- Розгляд технічно можливих альтернатив реалізації проекту;
- Оцінка економічної ефективності проекту проводиться на основі вільного грошового потоку від операційної й інвестиційної діяльності (різниця між надходженнями й платежами) після податку на прибуток;
- Вільний грошовий потік формується тільки за рахунок економічних ефектів, викликаних реалізацією проекту;

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 7 з 10

- Вільний грошовий потік повинен враховувати всі зміни, викликані проектом, включаючи оборотний капітал і витрати на закриття проекту;

- Вільний грошовий потік повинен враховувати грошовий потік на всіх етапах реалізації інвестиційного проекту: передінвестиційному, інвестиційному, експлуатаційному й етапі закриття проекту;

- Необоротні активи, що беруть участь в реалізації проекту, враховуються по альтернативній вартості. Альтернативною вартістю придбаних активів є витрати на придбання, з урахуванням доставки і монтажу. Альтернативною вартістю існуючих активів є або їх ринкова ціна, або вигода від альтернативного використання;

- Грошовий потік і параметри економічної ефективності розраховуються в гривнях.

3.3 Параметри (критерії) економічної ефективності проекту

3.3.1 Чиста приведена вартість (NPV) – сумарний вільний дисконтований потік грошових коштів за весь термін реалізації проекту. NPV обчислюється за формулою:

$$NPV = \sum_{t=0}^T \frac{CF(t)}{(1+R)^t},$$

де: t – період часу (рік);

T – горизонт розрахунку проекту;

CF(t) – чистий грошовий потік в рік;

R – ставка дисконтування.

3.3.2 Індекс прибутковості (PI) – відношення суми приведених грошових потоків від операційної діяльності до суми приведених грошових потоків від інвестиційних платежів (без урахування термінальної/ ліквідаційної вартості). PI обчислюється за формулою:

$$PI = \frac{\sum_{t=0}^T \frac{OCF(t)}{(1+R)^t}}{\sum_{t=0}^T \frac{ICF(t)}{(1+R)^t}}$$

де: OCF(t) – операційний грошовий потік;

ICF(t) – інвестиційний грошовий потік.

3.3.3 Внутрішня норма прибутковості (IRR) – це ставка дисконтування, яка прирівнює суму приведених доходів від інвестиційного проекту до величини інвестицій, тобто вкладення окупаються, але не приносять прибуток. Величина цієї ставки повністю визначається "внутрішніми" умовами, що характеризують інвестиційний проект. IRR обчислюється за формулою:

$$NPV = 0 = \sum_{t=0}^T \frac{CF(t)}{(1+IRR)^t};$$

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 8 з 10

3.3.4 Дисконтований строк окупності (DPBP) – кількість років, при якій накопичений дисконтований потік грошових коштів стає більше нуля й при цьому не стає від’ємним у наступних періодах.

Обов'язкове правило – дотримання граничних показників ефективності при обґрунтуванні інвестиційного проекту:

- Чиста приведена вартість (NPV) > 0;
- Індекс прибутковості (PI) > 1,5;
- Внутрішня норма прибутковості (IRR) > ставки дисконтування;
- Дисконтований строк окупності (DPBP) < 5 років.

3.4 Оцінка необхідності реалізації проекту і його здійсненності

3.4.1 Відповідність проекту цілям і стратегії

На підставі розроблених цілей і стратегії визначається ступінь відповідності проекту цілям і стратегії. У разі невідповідності або неповної відповідності вивчається питання, чи є отримувана вигода від проекту достатньою для зміни цілей або стратегії, або як проект може допомогти в реалізації поточних цілей і стратегії.

3.4.2 Оцінка ринку збуту товарів і послуг

У разі, якщо проект впливає на виробництво нового продукту, зміну характеристик поточного продукту, зміну цін або обсягів виробництва, або іншим чином впливає на доходи (надходження), проводиться оцінка ринку збуту товарів і послуг. Головною метою є відповідь на питання, чи можлива прогнозована зміна доходів (надходжень) з точки зору поточних і майбутніх потреб ринку, наявності конкуренції, можливості дистрибуції.

3.4.3 Оцінка виробничих можливостей

Оцінка виробничих можливостей проводиться для визначення можливостей реалізації проекту з точки зору наявності виробничих потужностей, енергоресурсів, сировинної бази та трудових ресурсів.

3.4.4 Оцінка технічної можливості реалізації проекту

Оцінка технічної можливості реалізації проекту проводиться для аналізу технічної здійсненності проекту й пов'язаних з цих ризиків, а також для аналізу наявності доступу до необхідних науково-технічних ресурсів.

3.4.5 Оцінка відповідності внутрішнім і зовнішнім нормам

Під нормами розуміються вимоги екологічної безпеки, безпеки праці, норми цивільного, адміністративного, фінансового, кримінального права і т.п.

3.4.6 Оцінка виконавця проекту

Оцінка виконавця проекту проводиться для оцінки досяжності результатів проекту з точки зору наявності необхідного досвіду й навичок в реалізації схожих проектів.

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 9 з 10

4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Дане Положення розробляється дирекцією з економіки, фінансів та корпоративного управління.

4.2 Положення набирає чинності з моменту його затвердження головою правління Товариства.

4.3 Всі зміни й доповнення до Положення вносяться дирекцією з економіки, фінансів та корпоративного управління й затверджуються головою правління Товариства.

	Положення про обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго»	П-1.00-30
Дирекція з економіки, фінансів та корпоративного управління		Редакція: 1
Введено в дію наказом від <u>01</u> <u>11</u> 2019 № <u>145</u>	Замінює Порядок обґрунтування інвестицій ПАТ «Донбасенерго», затверджене наказом від 26.03.2014 № 53	стор. 10 з 10

5. ХРОНОЛОГІЯ ЗМІН

Номер редакції	Стислий опис змін	Дата й номер наказу про внесення змін

Директор з економіки , фінансів та
корпоративного управління

В.Б. Марченко